

แรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

น้อมจิต ศรีราช, วท.บ.*
สุพัฒน์ กองศรีมา, ส.ด.**

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวางนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างคืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 174 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชเท่ากับ 0.98 และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 12 คน เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566 – 28 กุมภาพันธ์ 2566 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน และการถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมระดับแรงจูงใจและระดับการปฏิบัติงานหมอประจำบ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 2.40 \pm 0.27$ และ $\bar{X} \pm SD = 2.47 \pm 0.45$ ตามลำดับ) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานหมอประจำบ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานหมอประจำบ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ($r = 0.815$, $p\text{-value} < 0.001$) และพบว่าปัจจัยจูงใจด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ปัจจัยจูงใจด้านการยอมรับนับถือ ปัจจัยจูงใจด้านนโยบายและการบริหาร ปัจจัยจูงใจด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ปัจจัยจูงใจด้านความรับผิดชอบ สามารถร่วมในการพยากรณ์และมีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 96.8 ($R^2\text{adj} = 0.968$)

ข้อเสนอแนะ ควรเสริมสร้าง และสนับสนุนให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของ อสม.อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานหน้าที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

คำสำคัญ : แรงจูงใจและปัจจัยจูงใจ, อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

*โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองเม็ก จ.อุดรธานี

**สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองวัวซอ จ.อุดรธานี

MOTIVATION AFFECTING FAMILY DOCTOR THE PERFORMANCE OF HEALTH VOLUNTEERS NONG WUA SO DISTRICT UDON THANI PROVINCE

Nomjit Srirach, B.Sc.*

Supat Kongsrima, Dr.P.H.**

ABSTRACT

This cross-sectional descriptive research aimed to study factors affecting home doctor performance of village health volunteers Nong Wua So District, Udon thani Province. The sample 174 personnel were randomized by simple random sampling. Data was collected by questionnaires. The questionnaire was examined and verified by three experts and reliability with Cronbach's alpha coefficient was 0.98. The in-depth interview guidelines were used among 12 key informants for qualitative data gathering. The data was collected between 1st February to 28th February 2023. Data analysis was performed by descriptive and inferential statistics include Pearson correlation and stepwise multiple linear regression a significant level of 0.05.

Result: The study provides an overview of Motivation affecting family doctor the performance of health volunteers Nong Wua So district Udon thani province at a high level ($\bar{X} \pm SD = 2.40 \pm 0.27$ and $\bar{X} \pm SD = 2.47 \pm 0.45$ respectively). The overall motivation and key success factors had a statistically significant high relationship with the performance of health volunteers Nong Wua So district Udon thani province ($r = 0.815$, $p\text{-value} < 0.001$) and found that motivation factors for job advancement respect, motivation factors for acceptance and respect Policy and administrative support factors motivation factors on the nature of work performed responsibility Motivation factors can play a part in forecasting and affect performance family doctor the performance of health volunteers Nong Wua So district Udon thani province at 96.8 percent ($R^2_{adj} = 0.968$).

Suggestions: should be strengthened and to encourage motivation for the performance of the volunteers continually in order to Develop potential in performing duties more efficiently and effectively.

Keywords: motivation and sustaining factors, village health volunteers.

*Nong Mek health promoting Hospital, Udon thani province.

**The office of Nong Wua So district Public Health, Udon thani province.

บทนำ

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ อสม. เป็นส่วนสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสาธารณสุขตามนโยบายสาธารณสุขมูลฐานที่มีการดำเนินการมานานกว่า 4 ทศวรรษ ในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยกระทรวงสาธารณสุขได้เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 เพื่อให้ อสม. ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาด้านสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตรับผิดชอบโดยเฉพาะในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ตลอดจนเป็นผู้นำการสร้างสุขภาพให้แก่ชาวบ้านในชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดระบบสุขภาพชุมชนได้อย่างเหมาะสมด้วยตัวชุมชนเอง ผ่านกระบวนการอบรมให้ความรู้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและการปฏิบัติงานด้วยความเสียสละต่อประชาชนในหมู่บ้าน ภายใต้การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ อสม. จึงถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่เป็นกำลังสำคัญด้านการพัฒนาสาธารณสุขมูลฐานปัจจุบันประเทศไทยมี เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวนกว่า 1,040,000 คน⁽¹⁾

จากภารกิจการปฏิบัติหน้าที่ของ อสม. ที่เป็นตัวแทนประชาชนผู้ที่มีจิตอาสา เสียสละเข้ามามีส่วนร่วมดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน จนได้รับการยอมรับจากสังคมและจะยกฐานะเป็น อสม. หมอประจำบ้าน โดยมีบทบาทหน้าที่สำคัญ คือ 1) ด้านการสนับสนุนให้มี อาสาสมัครประจำครอบครัว ทุก ครอบครัว 2) ด้านการให้คำปรึกษาอาสาสมัครประจำครอบครัว ดูแลสุขภาพทุกครอบครัว 3) ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมไม่ให้เกิดโรคในพื้นที่ 4) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ลดโรคเรื้อรัง ปัญหาสุขภาพจิต ยาเสพติด และอุบัติเหตุ 5) ด้านการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยสมุนไพร และการใช้กัญชาทางการแพทย์ 6) ด้านการใช้เครื่องมือสื่อสารในการถ่ายทอดความรู้ การคัดกรองสุขภาพ ประเมินสุขภาพ ร่วมกับทีมหมอครอบครัว⁽²⁾

จากการปฏิบัติงานหมอประจำบ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายการดำเนินงานได้นั้น ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยโดยเฉพาะแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานหมอประจำบ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แรงจูงใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พุ่มเทพล้างและแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ องค์การจึงจำเป็นต้องอาศัยแรงจูงใจที่จะช่วยให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นตั้งใจ และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานหมอประจำบ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้มากยิ่งขึ้น ตามทฤษฎีแรงจูงใจของเฮิร์ชเบิร์ก ได้กล่าวถึงแรงจูงใจมี 2 ปัจจัย ที่ทำให้คนในองค์กรปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ คือ ปัจจัยจูงใจประกอบด้วย 1) ความสำเร็จในการทำงาน 2) การยอมรับนับถือ 3) ความรับผิดชอบในงาน 4) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ 5) ความก้าวหน้าในตำแหน่งและปัจจัยค่าจ้าง ประกอบด้วย 1) นโยบายและการบริหาร 2) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร 3) สภาพในการปฏิบัติงาน 4) การปกครองบังคับบัญชา 5) ค่าตอบแทนและเงินเดือน 6) สถานภาพของวิชาชีพ⁽³⁾

อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 ตำบล มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 11 แห่ง และมีหมู่บ้าน จำนวน 78 หมู่บ้าน ปีงบประมาณ 2565 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านประจำหมู่บ้าน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 1,255 คน⁽⁴⁾ ซึ่งได้มีการปฏิบัติหน้าที่หมอประจำบ้านตามคู่มือ อสม.หมอประจำบ้าน⁽²⁾ จากการสรุปผลการดำเนินงานด้านสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2565 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการดูแลจาก อสม.หมอประจำบ้าน มีคุณภาพชีวิตที่ดี กำหนดกลุ่มเป้าหมายจำนวน 6,134 คน

ผลงานการดำเนินการได้จำนวน 6,113 คน ซึ่งยังมีประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ อสม.หมอบะจ๊ะบ้าน ยังเข้าไปดูแลหรือเข้าไปสร้างเครือข่ายอาสาสมัครประจำครอบครัวยังไม่ทั่วถึง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอบะจ๊ะบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานหมอบะจ๊ะบ้าน ภายในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานีให้มีประสิทธิภาพตามแนวทางการปฏิบัติงาน

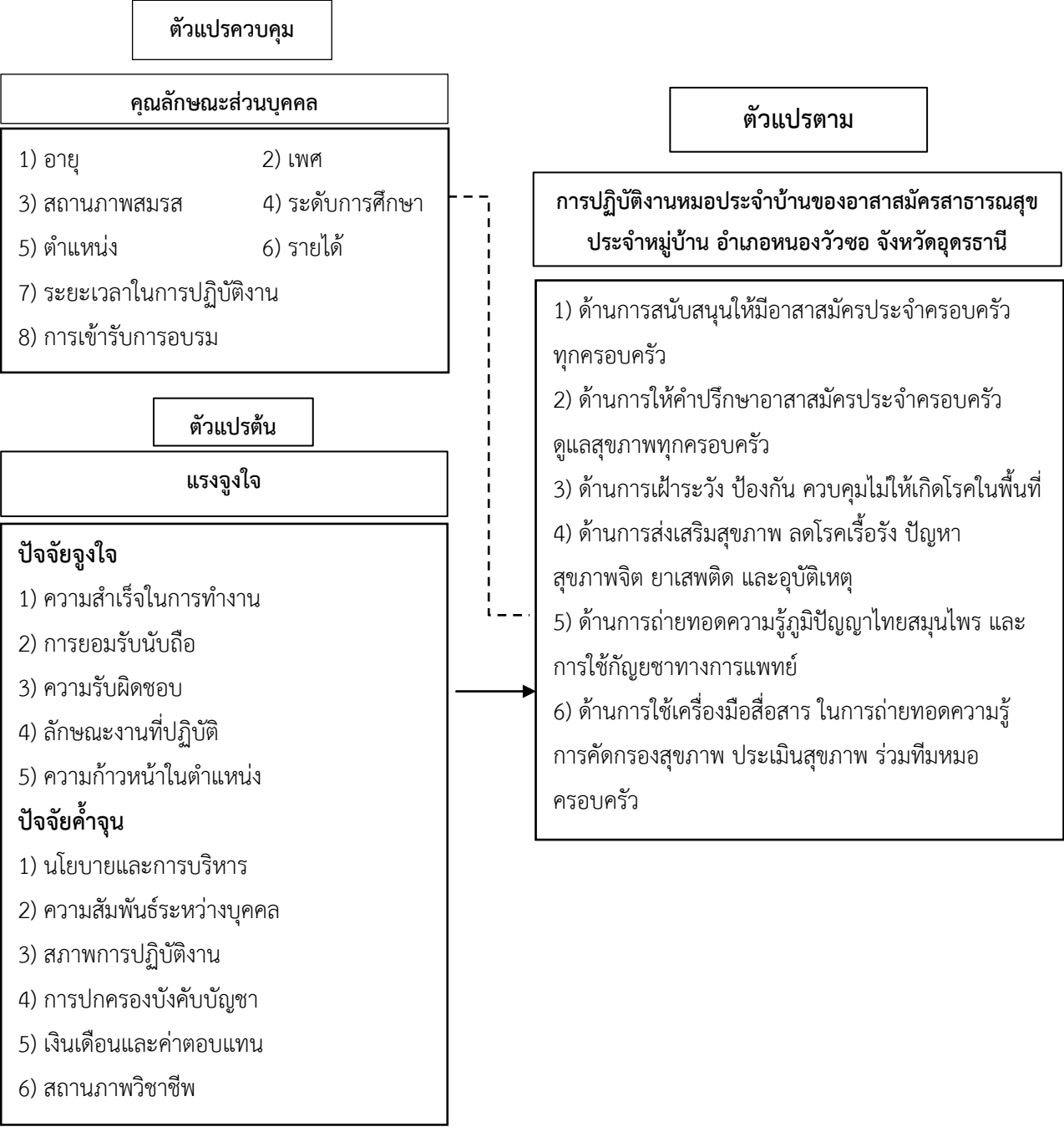
วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอบะจ๊ะบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอบะจ๊ะบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานหมอบะจ๊ะบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานหมอบะจ๊ะบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
4. เพื่อศึกษาปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอบะจ๊ะบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research) โดยมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview Guidelines)

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,255 คน ใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 174 คน

ระยะเวลาการเก็บข้อมูล ระหว่าง วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2566

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และใช้สถิติ Stepwise Multiple Linear Regression Analysis หรือการถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariable Relationship)

เครื่องมือในการวิจัย มีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข และการได้รับอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย ความสำเร็จในการทำงาน การยอมรับนับถือ ความรับผิดชอบในงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความก้าวหน้าในตำแหน่ง และปัจจัยค่าจ้าง ประกอบด้วย นโยบายและการบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร สภาพในการปฏิบัติงาน การปกครอง บังคับบัญชา ค่าตอบแทนและเงินเดือน สถานภาพของวิชาชีพ ความมั่นคงในการปฏิบัติงาน และชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสนับสนุนให้มี อาสาสมัครประจำครอบครัว ทุกครอบครัว 2) ด้านการให้คำปรึกษาอาสาสมัครประจำครอบครัว ดูแลสุขภาพทุกครอบครัว 3) ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมไม่ให้เกิดโรคในพื้นที่ 4) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ลดโรคเรื้อรัง ปัญหาสุขภาพจิต ยาเสพติด และอุบัติเหตุ 5) ด้านการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยสมุนไพร และการใช้ گیاهสมุนไพรทางการแพทย์ 6) ด้านการใช้เครื่องมือสื่อสารและแอปพลิเคชัน การคัดกรอง ประเมินสุขภาพร่วมทีมหมอครอบครัว หมอประจำบ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try-out) กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของเครื่องมือ เท่ากับ 0.98

การพิทักษ์สิทธิและจริยธรรมการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ ผ่านการพิจารณาและรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี รหัสโครงการ UDREC 2866 ลงวันที่ 27 มกราคม 2566

ผลการวิจัย

1. **คุณลักษณะส่วนบุคคล** พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.3 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 37.4 สถานภาพสมรส ร้อยละ 73.4 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 55.4 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 54 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 65.5 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 34.5 ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับหมอประจำบ้าน ร้อยละ 88.5 และจำนวนอบรมเกี่ยวกับหมอประจำบ้าน ระหว่าง 1-5 ครั้ง ร้อยละ 40.0

2. ระดับแรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 2.40 \pm 0.27$) เมื่อพิจารณารายด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยค้ำจุน พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 2.40 \pm 0.27$ และ $\bar{X} \pm SD = 2.47 \pm 0.45$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาตามรายด้านปัจจัยจูงใจ พบว่า ปัจจัยจูงใจด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 2.51 \pm 0.42$) ส่วนรองลงมา คือ ปัจจัยจูงใจด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 2.47 \pm 0.41$) ส่วนปัจจัยจูงใจด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยจูงใจด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 2.40 \pm 0.44$) และเมื่อพิจารณาตามรายด้านปัจจัยค้ำจุน พบว่า ปัจจัยค้ำจุนด้านนโยบายและการบริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 2.52 \pm 0.45$) รองลงมา คือ ปัจจัยค้ำจุนด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 2.48 \pm 0.40$) ส่วนปัจจัยค้ำจุนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยค้ำจุนด้านสถานภาพวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm SD = 2.27 \pm 0.39$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผล ระดับแรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

แรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	Mean	S.D.	แปลผล
ปัจจัยจูงใจ	2.46	0.32	มาก
1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	2.44	0.41	มาก
2. ด้านการยอมรับนับถือ	2.46	0.40	มาก
3. ด้านความรับผิดชอบ	2.51	0.42	มาก
4. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	2.47	0.41	มาก
5. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง	2.40	0.44	มาก
ปัจจัยค้ำจุน	2.38	0.28	มาก
1. ด้านนโยบายและการบริหาร	2.52	0.45	มาก
2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	2.48	0.40	มาก
3. ด้านสภาพการปฏิบัติงาน	2.34	0.39	มาก
4. ด้านการปกครองบังคับบัญชา	2.28	0.38	ปานกลาง
5. ด้านเงินเดือนและค่าตอบแทน	2.37	0.43	มาก
6. ด้านสถานภาพวิชาชีพ	2.27	0.39	ปานกลาง
ภาพรวม	2.40	0.27	มาก

3. ระดับการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 2.47 \pm 0.45$) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ลดโรคเรื้อรัง ปัญหาสุขภาพจิต ยาเสพติด และอุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 2.51 \pm 0.45$) ค่าเฉลี่ย 2.51 (S.D.=0.45) ส่วนรองลงมาคือ ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมไม่ให้เกิดโรคในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 2.49 \pm 0.41$) ส่วนด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยสมุนไพร และการใช้กัญชาทางการแพทย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 2.36 \pm 0.51$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผล ระดับการปฏิบัติงานหอประจำบ้าน ของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

ระดับการปฏิบัติงานหอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	Mean	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสนับสนุนให้มี อาสาสมัครประจำครอบครัว ทุกครอบครัว	2.48	0.50	มาก
2. ด้านการให้คำปรึกษาอาสาสมัครประจำครอบครัว ดูแลสุขภาพทุกครอบครัว	2.45	0.45	มาก
3. ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมไม่ให้เกิดโรคในพื้นที่	2.49	0.41	มาก
4. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ลดโรคเรื้อรัง ปัญหาสุขภาพจิต ยาเสพติด และอุบัติเหตุ	2.51	0.45	มาก
5. ด้านการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยสมุนไพร และการใช้กัญชาทางการแพทย์	2.36	0.51	มาก
6. ด้านการใช้เครื่องมือสื่อสาร ในการถ่ายทอดความรู้ การคัดกรองสุขภาพ ประเมินสุขภาพร่วมทีมหมอครอบครัว	2.47	0.51	มาก
ภาพรวม	2.47	0.45	มาก

4. ปัจจัยแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานหอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานหอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.815$, $p\text{-value}<0.001$) ปัจจัยจูงใจในภาพรวมมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานหอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.908$, $p\text{-value}<0.001$) และปัจจัยค่าจูงในภาพรวมมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานหอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.644$, $p\text{-value}<0.001$) เมื่อพิจารณาปัจจัยจูงใจรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูง กับการปฏิบัติงานหอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านการยอมรับนับถือ ($r=0.826$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ($r=0.921$, $p\text{-value}<0.001$) ส่วนปัจจัยจูงใจที่มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานหอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ($r=0.482$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านความรับผิดชอบ ($r=0.662$, $p\text{-value}<0.001$) และด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ($r=0.624$, $p\text{-value}<0.001$) และพบว่าปัจจัยค่าจูงด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานหอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านสถานภาพวิชาชีพ ($r=0.474$, $p\text{-value}<0.001$) ส่วนปัจจัยค่าจูงที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับการปฏิบัติงานหอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านนโยบายและการบริหาร ($r=0.853$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($r=0.229$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านสภาพการปฏิบัติงาน ($r=0.298$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านการปกครองบังคับบัญชา ($r=0.327$, $p\text{-value}<0.001$) และด้านเงินเดือนและค่าตอบแทน ($r=0.308$, $p\text{-value}<0.001$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง แรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยแรงจูงใจ	การปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน				
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน	95 %CI		p-value	ระดับ ความสัมพันธ์
		Lower	Upper		
แรงจูงใจ	0.815***	0.756	0.863	< 0.001	สูง
ปัจจัยจูงใจ	0.908***	0.876	0.735	< 0.001	สูง
1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	0.482***	0.345	0.608	< 0.001	ปานกลาง
2. ด้านการยอมรับนับถือ	0.826***	0.752	0.885	< 0.001	สูง
3. ด้านความรับผิดชอบ	0.662***	0.552	0.749	< 0.001	ปานกลาง
4. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	0.624***	0.512	0.724	< 0.001	ปานกลาง
5. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง	0.921***	0.892	0.944	< 0.001	สูง
ปัจจัยค้ำจุน	0.644***	0.540	0.933	< 0.001	ปานกลาง
1. ด้านนโยบายและการบริหาร	0.853***	0.797	0.901	< 0.001	สูง
2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	0.229***	0.060	0.381	< 0.001	ต่ำ
3. ด้านสภาพการปฏิบัติงาน	0.298***	0.116	0.451	< 0.001	ต่ำ
4. ด้านการปกครองบังคับบัญชา	0.327***	0.159	0.481	< 0.001	ต่ำ
5. ด้านเงินเดือนและค่าตอบแทน	0.308***	0.136	0.471	< 0.001	ต่ำ
6. ด้านสถานภาพวิชาชีพ	0.474***	0.339	580	< 0.001	ปานกลาง

หมายเหตุ ***ระดับนัยสำคัญ 0.001

5. ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี พบว่า จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยเลือกตัวแปรแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เข้าสู่วิเคราะห์ เพื่อหาตัวแปรอิสระที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ที่จะถูกเลือกเข้าสมการคือตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 โดยตัวแปรปัจจัยจูงใจด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ปัจจัยจูงใจด้านการยอมรับนับถือ ปัจจัยค้ำจุนด้านนโยบายและการบริหาร ปัจจัยจูงใจด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และปัจจัยจูงใจด้านความรับผิดชอบ สามารถร่วมในการพยากรณ์และมีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 96.8 (R²adj=0.968) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ของปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอ
ประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

ตัวแปร	B	95%CI		T	P- value	R	R ²	R ² adj	R ² change
		Lower	Upper						
1. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง	0.407	0.369	0.446	21.057	<0.001	0.921	0.848	0.847	-
2. ด้านการยอมรับนับถือ	0.211	0.165	0.257	9.095	<0.001	0.972	0.946	0.945	0.098
3. ด้านนโยบายและการบริหาร	0.166	0.125	0.206	8.065	<0.001	0.980	0.961	0.960	0.015
4. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	0.100	0.065	0.134	5.748	<0.001	0.984	0.968	0.967	0.007
5. ด้านความรับผิดชอบ	0.039	0.005	0.074	2.239	<0.001	0.984	0.969	0.968	0.001

ค่าคงที่ 0.206, F= 828.39, p-value<0.001, R=0.984, R²=0.969, R²adj=0.968

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมที่มีผลกับการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน คือ ปัจจัยจูงใจด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ปัจจัยจูงใจด้านการยอมรับนับถือ ปัจจัยจูงใจด้านนโยบายและการบริหาร ปัจจัยจูงใจด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ปัจจัยจูงใจด้านความรับผิดชอบ สามารถร่วมในการพยากรณ์และมีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 96.8 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ปัจจัยจูงใจด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง คือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งความก้าวหน้าในตำแหน่ง มีความสำคัญอย่างยิ่งและแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสถานะบุคคลหรือตำแหน่งหน้าที่ในสถานที่ปฏิบัติงานไปในทางที่ดีขึ้นหรือสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโอกาสในการอบรมศึกษาดูงานในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จากการศึกษาที่ผ่านมา ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนากานต์ นาพิมพ์ และคณะ⁽⁸⁾ พบว่า ปัจจัยจูงใจด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้ในแต่ละพื้นที่ย่อมมีสภาพปัญหาและข้อจำกัดในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางพื้นที่ไม่มีการเปิดโอกาสให้ออกไปอบรมศึกษาดูงานในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จึงทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิมฤทัย ไชยมาตย์ และประจักษ์ บัวผัน⁽⁹⁾ ที่พบว่าปัจจัยจูงใจด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ปัจจัยจูงใจด้านการยอมรับนับถือ คือ การยอมรับนับถือในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งการยอมรับนับถือ มีความสำคัญและแสดงให้เห็นถึงการได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลรอบข้าง หรือได้รับการยกย่องชมเชยในความสามารถ รวมทั้งการให้กำลังใจหรือการแสดงออกต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การได้รับความเชื่อใจและไว้วางใจในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ก้องเกียรติยศ แซพิมพันธ์ และคณะ⁽¹⁰⁾ และ ชนากานต์ นาพิมพ์ และคณะ⁽¹¹⁾ ที่พบว่าปัจจัยจูงใจด้านการยอมรับนับถือ มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้ใน

แต่ละพื้นที่ย่อมมีสภาพปัญหาและข้อจำกัดในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางพื้นที่ไม่ได้การได้รับความเชื่อใจและไว้วางใจในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จึงทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลลดา อาทิตยตั้ง และสุวิทย์ อุดมพาณิชย์⁽¹²⁾ ที่พบว่าปัจจัยจูงใจด้านการยอมรับนับถือ ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหาร คือ นโยบายและการบริหารในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอนองว้าวซอ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งนโยบายและการบริหาร มีความสำคัญและแสดงให้เห็นถึงการจัดการและการบริหารงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการบริการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายและการจัดระบบงานของผู้บัญชาหรือผู้บริหารระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรสมร ไพรพยอม และประจักษ์ บัวผัน⁽¹³⁾ ที่พบว่าปัจจัยด้านนโยบายและการบริหาร มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้ในแต่ละพื้นที่ย่อมมีสภาพปัญหาและข้อจำกัดในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางพื้นที่ไม่มีการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จึงทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา แก้วมิด และคณะ⁽¹⁴⁾ ที่พบว่าปัจจัยด้านนโยบายและการบริหาร ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ คือ ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอนองว้าวซอ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งลักษณะงานที่ปฏิบัติเป็นปัจจัยมีความสำคัญและแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานให้สามารถปฏิบัติได้สำเร็จและมีความน่าสนใจ โดยเป็นงานที่ตรงกับความถนัดและความรู้ที่ได้ศึกษามาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานที่กระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพอินทร เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยาและสุวิทย์ อุดมพาณิชย์⁽¹⁵⁾ ที่พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้ในแต่ละพื้นที่ย่อมมีสภาพปัญหาและข้อจำกัดในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางพื้นที่ไม่ได้มีการกระตุ้นการทำงานในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จึงทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาที่ผ่านมาพบว่าปัจจัยด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน วิลาสินี วงศ์ผาบุตร และประจักษ์ บัวผัน⁽¹⁶⁾

ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ คือ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอนองว้าวซอ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งความรับผิดชอบมีความสำคัญและแสดงให้เห็นถึงการได้มีโอกาสได้รับมอบหมายงานหรือการมีส่วนร่วมในงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมฤทัย ไชยมาตย์ และประจักษ์ บัวผัน⁽¹⁷⁾ และเทพอินทร เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา และสุวิทย์ อุดมพาณิชย์⁽¹⁸⁾ ที่พบว่า ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้ในแต่ละพื้นที่ย่อมมีสภาพปัญหาและข้อจำกัดในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางพื้นที่ไม่ได้มี

ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จึงทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิราณี เสนานุช และประจักษ์ บัวผัน⁽¹⁹⁾ ที่พบว่าปัจจัยจูงใจด้านความรับผิดชอบ ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานหมอประจำบ้าน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรส่งเสริมการรับรู้บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อย่างสม่ำเสมอ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้ปฏิบัติงานตามบทบาท อสม. อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

1.2 ควรส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมโดยมีการยกย่อง ชมเชย และเกิดกิจกรรมเสริมขวัญ กำลังใจสร้างความร่วมมือในชุมชน และได้รับการส่งเสริมด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

1.3 ควรเสริมสร้าง และสนับสนุนให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของ อสม. มีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้พัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานหน้าที่ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสาเหตุและแนวทางของปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาท อสม. ในการปฏิบัติงานโดยใช้วิธีระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม ตามบริบทของพื้นที่ เช่น ตำบล หรือ เขตรับผิดชอบของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2.2 ควรนำปัจจัยที่พบความสัมพันธ์ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง มาพัฒนาโปรแกรมการปฏิบัติงานตามบทบาท อสม. ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้มีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization Thailand. อสม.ไทยกว่าล้านคน หรือ “ผู้ปิดทองหลังพระ” ช่วยสอดส่องดูแลให้ชุมชนห่างไกลโควิด 19 [อินเทอร์เน็ต] กรุงเทพมหานคร: [เข้าถึงเมื่อ 15 ตุลาคม 2565] กรกฎาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก: <https://cuturl.link/s/28loh10>
2. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. คู่มือ อสม. หมอประจำบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร; 2562.
3. Herzberg F, Mausner B, Snyderman BB. The motivation to work. New York: Taylor & Francis; 2017.
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. เอกสารสรุปผลการดำเนินงานสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2563 จังหวัดอุดรธานี. อุดรธานี: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี; 2563.
5. Cohen J. Statistical power analysis for the behavior sciences. 2nd ed. Hillsdale NJ: Lawrence Erlbaum; 1988.
6. Elifson KW, Runyon RP, Haber A. Fundamentals of social statistics. 2nd ed. New York: McGraw-Hill; 2017.
7. Likert R. The human organization: Its management and values. New York: McGraw-Hill; 1967.

8. ชนากานต์ นาพิมพ์, ประจักษ์ บัวผัน, ชัญญา อภิบาลกุล. คุณลักษณะส่วนบุคคลและแรงจูงใจที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลจังหวัด เพชรบูรณ์. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2561;18(4):154-67.
9. อิมฤทัย ไชยมาตย์, ประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2564;21(3):172-85.
10. ก้องเกียรติยศ แชนพินันท์, ประจักษ์ บัวผัน, สุรัชย์ พิมหา. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผล ต่อการดำเนินงานโครงการ TO BE NUMBER ONE ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข จังหวัดบึงกาฬ. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2564;21(3):236-49.
11. ชนากานต์ นาพิมพ์, ประจักษ์ บัวผัน, ชัญญา อภิบาลกุล. คุณลักษณะส่วนบุคคลและแรงจูงใจที่มีผล ต่อความสุขในการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลจังหวัด เพชรบูรณ์. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2561;18(4):154-67.
12. ชลลดา อาทิตยตั้ง, สุวิทย์ อุดมพานิชย์. แรงจูงใจที่มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของ เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสาร ทันตภิบาล 2560;28(1):23-34.
13. เพชรสมร ไพระพะยอม, ประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาระบบบริการสุขภาพระดับตำบล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2560;10(3):11-22.
14. ยุทธนา แก้วมิด, ประจักษ์ บัวผัน, สุรัชย์ พิมหา. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและแรงจูงใจที่มีผลต่อการ ปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2563;20(2):47-59.
15. เทพอินทร เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา, สุวิทย์ อุดมพานิชย์. แรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะ หลักของนักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2562;12(2):42-51.
16. วิลาสินี วงศ์มาบุตร และประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงาน ป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้และมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2564;21(3):186-99.
17. อิมฤทัย ไชยมาตย์, ประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2564;21(3):172-85.
18. เทพอินทร เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา, สุวิทย์ อุดมพานิชย์. แรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ตามสมรรถนะ หลักของนักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2562;12(2):42-51.
19. ศิรานี เสนานุช, ประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเลย. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2560;10(1): 63-73.